

Pianoprogramma voor het derde millennium

Frederik Croene

Info

DATUM / DATE

wo 9 juni 2010

Wed 9 June 2010

LOCATIE / VENUE

Westergasfabriek Gashouder, Zaha Hadid Architects Paviljoen

AANVANG / STARTING TIME

20.30 u

8:30 pm

DUUR / RUNNING TIME

1 uur, zonder pauze

1 hour, no interval

WEBSITES

www.frederikcroene.com

www.youtube.com/user/frederikcroene

Credits

MUZIEK / MUSIC

Paul Craenen, Frederik Croene, Mattijs Van Damme, Bart Vanhecke, Claude Vivier

UITVOERING / PERFORMED BY

Frederik Croene, piano

ELECTRONICA / ELECTRONICS

Paul Craenen

Programma

Bart Vanhecke (1964)

Après la Pluie (2009)

Mattijs Van Damme (1975)

Du sagesst / confabulations for piano (2009)

Claude Vivier (1948-1983)

Sbiraz (1977)

Paul Craenen (1972)

Das Wohlpreparierte Klavier (2009)

Frederik Croene (1973)

Poil Palliatif (2009)

hoofdbegunstiger / patron

SNS REAAL Fonds

Westergasfabriek MeyerBergman

Pianoprogramma voor het derde millennium

Muzikaal avontuur aan de piano – daarvoor moet men bij de Belgische pianist Frederik Croene zijn. De term ‘piano’ moet daarbij overigens op de ruimst mogelijke wijze gedacht worden, want Croene is niet van plan de hele avond op zijn kruk te blijven zitten; zo verkent hij in de loop van het huidige programma met behulp van allerhande elektronica de mogelijkheden van zijn instrument, om er de essentie van bloot te leggen – ook in letterlijke zin. Behalve een concertvleugel, een buffetpiano en een indrukwekkende hoeveelheid apparatuur staat er op het podium daarom tevens een deels gedemonteerd instrument opgesteld, een ‘pianokadaver’, als het ware. In oktober 2009 oogstte Croene tijdens het Transit Festival in Leuven alom lof met een iets andere variant van dit programma, dat hij daar voor het eerst presenteerde. Vier van de vijf werken beleefden bij die gelegenheid hun wereldpremière, te weten *Après la Pluie* van Bart Vanhecke, *Du sagest / confabulations* van Mattijs Van Damme, *Das Wohlpreparierte Klavier* van Paul Craenen, en Croenes eigen *Poil Palliatif*. Tijdens het Holland Festival is het vijfde werk op het programma *Shiraz* (1977) van de Canadese componist Claude Vivier.

Klavieravonturier Croene

Frederik Croene (1973) heeft in zijn nog jonge carrière reeds een naam opgebouwd met zijn avontuurlijke pianoprogramma's. Op zijn repertoire prijken klassiekers van Mozart en Beethoven naast composities die pas gisteren werden voltooid, en in al die verschillende stijlperiodes lijkt hij volledig op zijn gemak. Bovendien incorporeert hij veelvuldig nieuwe Belgische muziek in zijn programma's, iets wat ook vanavond weer het geval is – vier van de vijf werken – en waarvoor hij in 2005 werd onderscheiden met de Pelemansprijs.

Het past dan ook bij Croenes eigenzinnige talent dat hij zich een tijd als autodidact ontwikkelde, alvorens een reguliere muziekstudie te volgen. Vanwege zijn groeiende belangstelling voor hedendaagse muziek en nieuwe uitvoeringspraktijken verhuisde hij halverwege de jaren 90 naar Gent, waar hij pianolessen volgde bij Claude Coppens. Daarna vertrok hij naar Brussel en behaalde daar in 1999 het masterdiploma bij Boyan Vodenitcharov. Hij volgde daarnaast verscheidene masterclasses, bij onder anderen Jos van Immerseel, Hans Leygraf, György Kurtag en Alexei Lubimov. Toen hij in 2003 zijn debuut-cd maakte, koos hij niet voor een veilige weg, maar liet een radicale mix van stijlen en speeltechnieken horen, die zowel door de pers als door het publiek enthousiast werd ontvangen. Inmiddels heeft hij verschillende cd's op zijn naam staan, zoals *Hout* (2005) en de vinyl lp *Le Piano Démécanisé* (2010); de veelzijdigheid waarvan die getuigen komt voort uit een visie op het wezen van goede muziek die zich niets aantrekt van de kalender. Naast zijn focus op het creëren van nieuwe pianostukken van (bevriende) jonge componisten, herdenkt hij vanuit het concept van de gedeconstrueerde piano de traditionele situaties waarin het instrument en zijn uitvoerder terecht komen. Dat resulteerde in (piano)muziek voor dans, live-begeleidingen van stomme films, muziekinstallatiekunst en solo-performances met *Le Piano Démécanisé* in samenwerking met kunstenaars uit verschillende disciplines: Hallveig Agustsdottir (beeldende kunst), Lawrence Malstaf (installatiekunst), Liv Hanne Haugen (dans), Edurne Rubio (videokunst), Timo Van Luijk (intuïtieve muziek), Erik Bassier (performance), Joris Verdoodt (grafische vormgeving) en tal van muzikanten uit alle mogelijke stijlrichtingen.

Bach in de eenentwintigste eeuw

De avond opent met *Après la Pluie* voor piano en elektronica van Bart Vanhecke (1964), een muzikaal betoog waarin de partituur voor het akoestische instrument begeleid wordt door live gegenereerde elektronische geluiden. Vervolgens bieden twee werken een originele hedendaagse kijk op het uit de muziekgeschiedenis torenende oeuvre van J.S. Bach. Mattijs Van Damme (1975), die bedachtzame, zeer persoonlijke muziek schrijft, herinterpreteert in zijn *Du sagest / confabulations* voor piano en geluidsband de iconische Mattheüs Passie, onder meer door de pianoklank te onderbreken met tussenwerpingen van eerder opgenomen geluid. Paul Craenen (1972) neemt in *Das Wohlpreparierte Klavier* niet alleen de pianoboeken van Bach als model, maar ook de geprepareerde piano van John Cage: de titel is een samentrekking van twee van de belangrijkste pianoconcepten uit de geschiedenis. Een batterij uiterst nauwkeurig afgestelde microfoons zorgt voor de uitversterking van het rijke palet van geluiden dat in dit werk ontlokt wordt aan de piano – die bij de première in Leuven, volgens *De Standaard*, werd ‘omgetoverd tot een ratelende percussieve klankdoos’. Zowel in de pers als bij het aanwezige publiek was *Das Wohlpreparierte Klavier* in Leuven het gesprek van de dag.

Ruwe diamant en verzachtende vacht

Croenes eigen *Poil Palliatif* voor ‘pianoframe’ is een onderdeel uit *Le Piano Démécanisé*, een metapianistiek project voor ontmantelde buffetpiano. In dit werk brengt de pianist zijn instrument geleidelijk terug tot het absolute minimum: met twee uitgebroken pianotoetsen streelt, schraapt en slaat hij uiteindelijk de snaren en de gedemonteerde klankkast, en onttoert daaraan nog steeds de meest fascinerende klanken. Een ouder werk completeert het programma: *Shiraz* van de jonggestorven Claude Vivier (1948-1983). Hij componeerde het stuk voor de Canadese pianist Louis-Philippe Pelletier, die hem gevraagd had om ‘een briljant, virtuoos pianowerk’ te schrijven. Anders dan de meeste werken van Vivier, die gebaseerd zijn op melodische ideeën, ontwikkelt *Shiraz* zich uit een enkel akkoord, dat geleidelijk plaats maakt voor een vierstemmige melodie. Voor de structuur putte de componist uit de getalsverhoudingen van de Fibonacci-reeks. In een programmatoelichting beschreef Vivier de stad in Iran waarnaar het werk is genoemd, misschien veelzeggend, als een ‘ruwe diamant’.

Piano Programme for the Third Millennium

For musical adventure on the piano, the Belgian pianist Frederik Croene is a must. The term 'piano', by the way, has to be understood in the broadest sense of the word, because Croene is not planning to sit on his stool the whole night; during the course of this programme he explores the possibilities of his instrument with the help of all sorts of electronics in order to bare its essence – also literally. Besides there being a concert grand, an upright piano and an impressive amount of equipment on stage, there is also a deconstructed piano, a 'piano cadaver', as it were. In October of 2009, Croene was showered with praise at the Transit Festival in Leuven for a slightly different version of this programme, which he presented there for the first time. On that occasion, four of the five pieces had their world premiere, namely *Après la Pluie* by Bart Vanhecke, *Du sagest / confabulations* by Mattijs Van Damme, *Das Wohlpreparierte Klavier* by Paul Craenen, and Croene's own *Poil Palliatif*. At the Holland Festival, the fifth piece on the programme is *Shiraz* (1977) by the Canadian composer Claude Vivier.

Keyboard Adventurer Croene

In his still-early career, Frederik Croene (b. 1973) has already built up a name for himself with his adventurous piano programmes. His repertoire features classics by Mozart and Beethoven and compositions just completed yesterday, and he seems completely at home in all these different style periods. What's more, he often incorporates new Belgian music in his programmes (also the case tonight – four out of the five numbers), for which he received the Pelemans Prize in 2005.

It is indicative of Croene's idiosyncratic talent that he developed for some time as an autodidact before obtaining a regular musical education. His growing interest in contemporary music and new methods of performance caused him to move in the mid-90s to Ghent, where he studied piano with Claude Coppens. After that he went to Brussels, earning a master's diploma there in 1999 under Boyan Vodenitcharov. He additionally followed various master classes, given by Jos van Immerseel, Hans Leygraf, György Kurtág, Alexei Lubimov and others. When he made his debut CD in 2003, he did not choose the safe path, but presented a radical mix of styles and playing techniques that was enthusiastically received by both the press and the public. By now, he has a number of different CDs to his name, such as *Hout* (2005) and the vinyl LP *Le Piano Démécanisé* (2010); their versatility springs from a perception of the essence of good music that has nothing to do with the calendar.

Besides focusing on new piano pieces of friends and other young composers, he rethinks the traditional situations that confront the instrument and its player from the concept of the deconstructed piano. That has resulted in (piano) music for dance, live accompaniment for silent films, music installation art and solo performances with *Le Piano Démécanisé* in collaboration with artists from various disciplines: Hallveig Agustsdottir (visual art), Lawrence Malstaf (installation art), Liv Hanne Haugen (dance), Edurne Rubio (video art), Timo Van Luijk (intuitive music), Erik Bassier (performance), Joris Verdoodt (graphic design) and countless musicians working in every possible style.

Bach in the 21st Century

The evening opens with *Après la Pluie* for piano and electronics by Bart Vanhecke (b. 1964), a musical expiation in which the score for the acoustic instrument is accompanied by electronic sounds that are generated live. Next come two pieces that offer an original, contemporary look at the towering oeuvre of J.S. Bach: Mattijs Van Damme (b. 1975), who writes deliberate, very personal music, reinterprets the iconic St. Matthew Passion in his *Du sagest / confabulations* for piano and audiotape, among other things interrupting the sound of the piano by interjecting previously recorded sounds; Paul Craenen (b. 1972) takes Bach's piano books as well as John Cage's prepared piano as models in *Das Wohlpreparierte Klavier*: the title is a combination of two of the most important piano concepts in history. A battery of extremely precisely adjusted microphones amplifies the rich palette of sounds that in this piece are coaxed out of the piano – which at the premiere in Leuven, according to *De Standaard*, was 'transformed into a rattling, percussive sound box'. Both in the press and amongst the audience, *Das Wohlpreparierte Klavier* was the talk of the town in Leuven.

Rough Diamond and Palliative Fur

Croene's own *Poil Palliatif* for 'piano frame' is part of *Le Piano Démécanisé*, a meta-pianistic project for dismantled upright piano. In this piece, the pianist gradually reduces his instrument to the absolute minimum: using two broken-off piano keys, he caresses, scrapes and ultimately beats the strings and the dismantled soundboard, all the while conjuring up the most fascinating sounds. An older work completes the programme: *Shiraz* by the untimely deceased Claude Vivier (1948-1983). He composed this piece for the Canadian pianist Louis-Philippe Pelletier, who had asked him to write 'a brilliant, virtuoso piano piece'. Unlike most of Vivier's works, which are based on melodic ideas, *Shiraz* develops from a single chord, which gradually makes way for a four-part melody. For the structure, the composer drew upon the numerical relations of the Fibonacci series. In a programme note, Vivier described the city in Iran after which the piece is named, perhaps revealingly, as a 'rough diamond'.

Du sagest / confabulations for piano

Pe-trus a-ber saß drau-ßen im Pa-last; und es
SAD trat zu ihm ei-ne Magd, und sprach:
"Und du warest auch mit dem Je-su aus Ga-li-lä-
To sort out the true from the
falsea." Er leug-ne-te a-ber vor ih-nen al-len
und sprach: "Ich weiß nicht, was du sagest." Als
we must know ourselves er a-ber
zur Tür hin- aus ging, sa-he ihn ei-ne an-de-re,
lund sprach zu de-nen, die da wa-ren: "Die-ser
war auch mit dem Je-su von Na-za-reth." Und er
don't know myself leug-ne-te a-ber-
mal, und schwur da-zu: "Ich ken-ne des Men-
When I think I have discover-
ed somethingschen nicht." Und ü-ber ei-
ne klei-ne Wei-le tra-ten hin-zu, die da stunden,
I begin to doubt und sprachen zu
Petro: "Währlich, du bist auch ei-ner von denen;
and I reject itdenn dei -- ne Spra ----
---- che ver - rät ____ dich." Da hub er an sich
Everything we do is but a
larva of our zu ver-flu-chen und zu
schwö-ren: "Ich ken-ne des Menschen nicht."
intentions . . . Und als-bald krä-he-te
der Hahn. Da dach-te Pe-trus an die Wor-te Je-
su, da er zu ihm sag-te: E-he der Hahn krä --
MARA Then wird, wirst du mich drei-mal ver-
leug-nen. Und ging heraus und wei - - - -
We must pull ourselves out
of the ditchne - te bit - ter - lich.
Matthaeus 26:69-75

by our boot-straps

turn inside-out

and see everything with new
eyes . . .

Peter Weiss, Marat-Sade

Holland Festival 2010

DIRECTIE

Pierre Audi, artistiek directeur
Annet Lekkerkerker, zakelijk directeur

BESTUUR

M. Sanders (voorzitter)
J. Fleury
R. Hasper
M. van Zuijlen
vacature

HET HOLLAND FESTIVAL BEDANKT ALLEN DIE
HET FESTIVAL STEUNEN

SUBSIDIËNTEN

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
Gemeente Amsterdam

HOOFDBEGUNSTIGER
SNS REAAL FONDS

BOARD OF GOVERNORS

G.J. van den Bergh en C. van den Bergh-Raat, W. Bröcker,
Ton en Maya Meijer-Bergmans, Irina en Marcel van Poecke,
A. Ruijs en M. Ruijs-van Haaften, S. Tóth,
F. van Rappard-Wanninkhof, Elise Wessels-van Houdt

MEDIAPARTNERS

NPS, VPRO

FONDSSEN EN INSTELLINGEN

Prins Bernhard Cultuurfonds en BankgiroLoterij, Turing Foundation,
VSB Fonds, Hivos NCDO Cultuurfonds, Amerikaanse ambassade
in Den Haag, Goethe-Institut, Maison Descartes Institut Français des
Pays-Bas, Istituto Italiano di Cultura

SPONSORS

Buma Cultuur, Westergasfabriek, Meyer Bergman,
NIBC Bank N.V., Citroën

BEDRIJFSVRIENDEN

Accenture B.V., Beam Systems, Clifford Chance LLP,
De Nederlandsche Bank N.V., DLA Piper N.V., ING Groep,
JVR Audiovisual, Koninklijke Ahold N.V., Liftinstituut B.V.,
Meyer Bergman, NIBC Bank N.V., Rabobank Nederland,
Ten Have Change Management, WPG Uitgevers B.V.

SCHENKINGEN EN SPONSORING

Wilt u het Holland Festival steunen of heeft u belangstelling om
sponsor worden? Neem dan contact op met Ingrid Janssen, manager
externe betrekkingen, t 020 – 7882118 of per e-mail:
ingrid.janssen@hollandfestival.nl

Cultuurminnaars van het Holland Festival

BESCHERMERS

H. Doek, L. Dommering-van Rongen, Chr. van Eeghen,
J. Houwert en M. Six, J. Kat en B. Johnson,
R. Kupers en H. van Eeghen, F. Molenaar, F. Mulder,
K. van Noppen, P. Wakkie, M. van der Weij

BEGUNSTIGERS

M. Beekman, B. Boor, J. Damen, J. Drupsteen, Chr. Engeler,
D. Grobbe, J. Haalebos, M. Henriques de Castro, S. Hodes,
H. Jens, KAY, J. Keukens, D. Klein Oonk, A. van der Linden-
Taverne, H. Lionarons, T. Lodder, D. van der Meer,
A. Mees-Lubberman, H. Pinkster, A. Reinink, B. Robbers,
I. Snelleman, H. Tjeenk Willink, M.C. Vink, A. Vreugdenhil
en anonieme donateurs

LIEFHEBBERS

Ook bedankt het Holland Festival zijn 429 Liefhebbers. Vanaf € 45
per jaar bent ook u Liefhebber. U ontvangt dit programmaboekje
dan voortaan gratis. Daarnaast heeft u voorrang bij de kaartverkoop
en krijgt u korting op tickets. Wilt u ook Liefhebber worden?
Zie voor meer informatie en aanmelding:
www.hollandfestival.nl (support us / Cultuurminnaars).